

การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทย Developing Social Behavior of Pre-school Children by Using Thai Folk Plays

จินตนา นิลทวี* และ สมพร ชาลีเครือ**

นักศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*

อาจารย์ ดร., สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล**

Jintana Niltawee* and Somporn Chaleekhruea**

Student M.Ed. Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Vongchavalitkul University*

Lecturer Dr., Early Childhood Education, Faculty of Education, Vongchavalitkul University**

Corresponding author E-mail: jintana251974@gmail.com

(Received: July 16, 2020; Revised: August 9, 2020; Accepted: September 12, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากการเล่นพื้นบ้านแบบไทย 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทย กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ขวบ ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านโนนสุวรรณแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 11 คน เป็นชาย 8 คน หญิง 3 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เด็กเหล่านี้ได้ทำกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทยเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ละคร 4 วัน ละครละ 45 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทย และแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย หาความเชื่อมั่นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมิน ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างและเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการประเมิน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00 ทำการบันทึกสถิติเพื่อนำมาใช้ในการสังเกตตามแบบสังเกต โดยมีผู้สังเกต 2 คนซึ่งมีความเชื่อมั่น RAI เท่ากับ 0.90 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมโดยใช้การทดสอบอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับของวิลคอกสัน (The Wilcoxon Signed-ranks Test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน เท่ากับ 13.00 ($\bar{X} = 13.00$) หลังเรียนเท่ากับ 17.27 ($\bar{X} = 17.27$) แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ มีพัฒนาการด้านพฤติกรรมทางสังคมดีขึ้น และ 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 13.00 ($\bar{X} = 13.00$) หลังเรียนเท่ากับ 17.27 ($\bar{X} = 17.27$) ค่าเฉลี่ยดังกล่าวนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($Z = -2.988, p = .003$) แสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทย สามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: พฤติกรรมทางสังคม, เด็กปฐมวัย, การเล่นพื้นบ้านไทย

Abstract

This research aimed to; 1) study social behaviors of pre-school children after having the activities of local Thai folk plays; and 2) compare their social behaviors before and after having the activities of local Thai folk plays. The participants of the study were 11 preschool boys and girls, aging from 5-6 years old at Ban Non-Suwansang Wittaya School under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 2 in the second semester of the 2019 academic year. The experiment was carried out four days per week with 45 minutes of activity per day within a two-week period. The instruments used in the study were lesson plans, sets of video recordings, and observation forms of social behaviors. The instruments were examined by the three experts in research, curriculum, and teaching, and early childhood education to check the correctness of the structure and content, media, and assessment. The index of item-objective congruence (IOC) value was between 0.67 - 1.00. Two observers used for the video analysis and the reliability of the observers was 0.90.

The results of the study revealed that the social behavior scores of early childhoods after the experiment ($\bar{X} = 17.27$) were significantly higher than the previous one 13 ($\bar{X} = 13.00$) at the level of .05. The pre-experiment score was 13.00 ($\bar{X} = 13.00$), and the after experiment was 17.27 ($\bar{X} = 17.27$). These values were significantly different at 0.05 ($Z = -2,988, p = .003$). Hence, the study revealed that activities integrated with Thai folk games can enhance early childhood's desirable social behaviors.

Keywords: Social Behavior, Early Childhood, Thai Folk Plays

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับปฐมวัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 5-6 ปี เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่าเป็นความหวังของครอบครัวและสังคมที่จะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองของประเทศชาติ ในอนาคตจึงจำเป็นต้องได้รับความเอาใจใส่และการอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กในวัยนี้ควรจัดในลักษณะการเล่นปนเรียนเพราะโดยธรรมชาติของเด็กวัยนี้จะชอบการเล่นมาก เนื่องจากจะทำให้เด็กรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินและในขณะเดียวกันเด็กก็จะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย การเล่นของเด็กไม่ว่าจะเป็นการเล่นเกมหรือการเล่นทั่วไปไม่เพียงแต่จะเป็นสิ่งที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่เด็กเท่านั้น แต่ยังเป็นการพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็ก ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ช่วยพัฒนารูปแบบการคิดของเด็กให้เข้ารูปเข้ารอย ส่งเสริมให้เด็กสัมพันธ์ภาพอันดีกับบุคคลอื่น เสริมสร้างนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

การที่เด็กเล็กๆ เพิ่งจะออกจากบ้านไปสู่สังคมนอกบ้านเป็นครั้งแรกในชีวิตต้องเรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างจะต้องปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ของสังคมใหม่ ต้องเรียนรู้ภาษาพูดที่เป็นมาตรฐาน เด็กก็ต้องมีเวลาเตรียมตัวหรือเตรียมพร้อมเช่นกันเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจในตนเอง สร้างทัศนคติที่ดีต่อการอยู่ในสังคมและการ มาโรงเรียน ลดความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้นกับเด็กในระยะแรกของการมาโรงเรียน โดยเฉพาะในปัจจุบัน การรับเด็กเข้าเรียนอายุน้อยลงจำเป็นต้องพยายามทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนให้มากที่สุด เพราะความพร้อมของเด็กช่วยให้เด็กมีพัฒนาการเจริญตามวัยทุกด้านและ

เต็มศักยภาพถ้าเด็กเริ่มต้นชีวิตการเรียนรู้ด้วยดีจะลดความล้มเหลวของการเรียนและการดำรงชีวิตทำให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และการอยู่ร่วมกันในสังคม หลักสำคัญในการเตรียมพฤติกรรม คือ ครูและผู้ปกครองต้องสอนเมื่อเด็กมีความพร้อม และจะต้องยอมรับระดับความพร้อมของเด็กในปัจจุบันจะต้องพอใจในอัตราความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ของเด็กที่เรียนช้าและเป็นหน้าที่ของครูและผู้ปกครองที่จะต้องจัดประสบการณ์หรือเนื้อหาให้ เหมาะสมกับความพร้อมนั้นๆ (วัฒนา ปุณณฤทธิ, 2536) เด็กในวัย 3-6 ปี เป็นวัยที่เรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น และจากสิ่งรอบตัว เด็กวัยนี้จึงชอบเล่นเป็นกลุ่มมากกว่าเล่นคนเดียว ต้องการตัวแบบด้านสังคมและจริยธรรม เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมเพราะเด็กเริ่มมีการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เลือกเพื่อนของตนเองได้ ช่วยเหลือผู้อื่นได้ รู้จักการให้และการรับ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมพฤติกรรมในทางที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการ สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุขในอนาคต (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์, 2553) การละเล่นเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาให้เด็กเกิดเรียนรู้ทางสังคม การยอมรับกติกา ปรับตัวให้เข้ากับส่วนรวม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม การละเล่นช่วยฝึกให้เด็กได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคมจากกลุ่มเพื่อน มีความซื่อสัตย์ รู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวม รู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักเห็นใจผู้อื่น ซึ่งการละเล่นของเด็กส่วนใหญ่จะมีรูปแบบการเล่นที่เรียบง่าย แต่มีจุดประสงค์มุ่งเน้นให้ความบันเทิง ให้ความสนุกสนานเป็นหลัก การละเล่นจะมีทั้งการเล่นเดี่ยว เล่นเป็นกลุ่ม และเล่นเป็นหมู่คณะ การละเล่นของเด็กทุกชนิดมีผลต่อการพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ทั้งเป็นการส่งเสริมการออกกำลังกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมได้เป็นอย่างดี (อมรา กล้าเจริญ, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติศักดิ์ เมฆปั้น, สมศักดิ์ ปัญหา, กนกกาญจน์ เล็กประยูร, นภวรรณ หงส์โต, และสุริรัตน์ ทวีวรรณ (2557) ที่กล่าวว่า การละเล่นเป็นเกมอย่างหนึ่งซึ่งช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมของเด็กไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพราะในขณะที่เด็กเล่น เด็กจะได้เรียนรู้ในการปรับตัว เกิดการเรียนรู้ด้านทักษะทางสังคมได้อย่างเหมาะสม

การละเล่นมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเจริญเติบโตและทำให้เด็กมีพัฒนาการที่มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น ประสบการณ์จากการเล่นของเด็กนำไปสู่การรับผิดชอบตัวเองในวันข้างหน้าเพื่อให้สังคมและอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุข การละเล่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และส่งผลต่อพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา เนื่องจากวัยเด็กเป็นช่วงที่สำคัญต่อการวางรากฐานและพัฒนาการและบุคลิกภาพ ดังนั้นประสบการณ์ที่เหมาะสมและทำให้เด็กเป็นทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ การละเล่นก็เปรียบเสมือนการทำงานของลูก โดยเด็กอาศัยการเล่นเป็นเครื่องมือในการเล่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย โดยถือว่าการละเล่นเป็นงานของเด็ก เด็กเรียนรู้จากการเรียนรู้ผ่านการเล่น กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านแบบไทยที่เล่นสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณมีวิธีการเล่นแตกต่างกันออกไปตามสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น ภาคกลาง ก็จะมีการเล่นกาไก่ไข่ เข่งแก๊งกอย มอญซ่อนผ้า งูกินหาง ชักคะเยอ เป็นต้น ส่วนภาคเหนือ จะมีการเล่น เก็บดอกจี่ว์ ม้าจากดอก รุสึงสา เป็นต้น (สาโรจน์ มีวงษ์สม, 2541) ภาคตะวันออกเฉียกเหนือจะมีการเล่นต่อไก่ เล่นเตย เล่นปกลีโป่งแป๊ะ เป็นต้น และภาคใต้จะมีการเล่นเชือก ดาวไหวทองสูง โนห์รา เป็นต้น (ทิพวรรณ คันธา, 2542) ซึ่งกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านแบบไทยของแต่ละภาคต่างก็มีความสำคัญในการที่จะส่งเสริมหล่อหลอม ปรับเปลี่ยน ปรับปรุงพฤติกรรมทางด้านสังคมในทางที่ดีให้เกิดขึ้นกับตัวเด็ก เพราะขณะที่เด็กกำลังเล่นนั้นเด็กได้รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ รู้จักการเจรจาสนทนา คบหาสมาคมกับกลุ่มเพื่อน หากเข้าใจและหาวิธีการส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมได้อย่างเหมาะสม ย่อมจะทำให้เด็กมีประสบการณ์ในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขดัง เช่น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549) ที่อธิบายไว้ว่าการละเล่น ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นอิสระ สนุกสนานเพลิดเพลินและพร้อมที่จะทำกิจกรรมนั้นซ้ำ เมื่อเกิดการเล่นและพอใจ โดยไม่ต้องใช้การให้รางวัลหรือการทำโทษมากระตุ้น มีการยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมจากกลุ่มเพื่อนเล่น มีความสามัคคี มีความรักในหมู่คณะ มีความซื่อสัตย์ รู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวมและรู้จักยอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่น นอกจากนี้ อุบลรัตน์ เพ็งสฤติย์ (2546) ยังได้กล่าวสนับสนุนว่าการละเล่นของเด็กจะช่วยส่งเสริมพัฒนาคุณสมบัติที่ดีงาม

การละเล่นจะฝึกฝนให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัวจะช่วยส่งเสริมพัฒนาให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงงาม และสามารถดำเนินชีวิตต่อไปในสังคมได้อย่างสงบสุขนอกจากนั้นการละเล่นพื้นบ้านแบบไทยยังเป็นการอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมไทยเพื่อคงอยู่กับลูกหลานต่อไป

การนำละเล่นของเด็กไทยมาจัดเป็นกิจกรรมในรูปแบบกิจกรรมกลางแจ้ง ที่มีครูคอยเป็นผู้ดูแลเอาใจใส่ กระตุ้นและชี้แนะให้แรงเสริม เป็นการส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมให้กับเด็ก โดยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติผ่านกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านแบบไทย ซึ่งเป็นการละเล่นที่มีอยู่ตามท้องถิ่นที่เน้นการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคม มีทั้งที่ใช้อุปกรณ์และไม่ใช้อุปกรณ์ การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของเด็กนั้น พ่อแม่ ครู และผู้ดูแลเด็ก ควรให้ความรักความอบอุ่น ดูแลเอาใจใส่ และจัดสิ่งแวดล้อมให้กับเด็กอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของเด็ก ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ และมีบุคลิกที่เหมาะสมกับวัย (ปัทมา ศุภกานิต, 2545)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นพื้นฐานของบุคคลที่ควรได้รับการฝึกฝนปลูกฝังตั้งแต่เด็กๆ เพื่อให้เด็กคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและผู้วิจัยเชื่อว่าการละเล่นพื้นบ้านแบบไทยเป็นวิธีการเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักเหตุผล รู้จักให้อภัยกัน ฝึกให้รู้จักสามัคคี รู้จักเสียสละ รู้จักการรอคอย อดทน มีความเห็นอกเห็นใจ ความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจนำกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านแบบไทยมาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล โรงเรียนโนนสุวรรณแสงวิทยา ได้แก่ พฤติกรรมทางสังคม 2 ด้าน ความการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อเป็นการปูพื้นฐานและเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคม ให้แก่เด็กปฐมวัย ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยสำหรับครูผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ ตลอดจนผู้ปกครองในการส่งเสริมการเล่นที่จะพัฒนาลักษณะนิสัยอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากการละเล่นพื้นบ้านแบบไทย
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านแบบไทย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย-หญิงระดับเด็กปฐมวัย ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล โรงเรียนโนนสุวรรณแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 11 คน ซึ่งเด็กปฐมวัยมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง โดยเลือกจากแบบบันทึกสุขภาพและครูประจำชั้นยอมรับเงื่อนไขการวิจัยครั้งนี้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.2.1 แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านแบบไทย จำนวน 8 แผน ซึ่งมีเนื้อหา 4 เรื่อง คือ ม้าก้านกล้วย วังวาว ขาโลกเถก และเดินกะลา ในแต่ละเรื่อง จัดประสบการณ์ 2 วัน วันแรกเรียนรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ และวิธีทำเด็ก ๆ ลงมือประดิษฐ์เครื่องเล่นด้วยตนเองภายใต้การดูแลของครู และครูสาธิตวิธีการเล่นเครื่องเล่นที่ประดิษฐ์ขึ้น เด็ก ๆ ทดลองเล่นเครื่องเล่นนั้น ๆ วันที่ 2 เล่นอิสระและแบ่งกลุ่มออกแบบการเล่นที่มีความหมายร่วมกัน และแสดงวิธีการเล่นที่เด็กๆ ช่วยกันออกแบบวิธีเล่น และครูนำเสนอและสรุปเกี่ยวกับวิธีเล่นที่แปลกใหม่ ที่เด็กๆ ช่วยกันออกแบบและเล่นอย่างสนุกสนาน นำแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการละเล่นของเด็กไทยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัย หลักสูตรและการสอน การศึกษาปฐมวัย เป็นผู้ตรวจสอบความเหมาะสมเพื่อหา

สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลของแผนการจัดประสบการณ์ การเล่นเกมพื้นบ้านแบบไทย ได้ค่าความตรง (IOC) ระหว่าง 0.67 – 1.00 นำแผนการจัดประสบการณ์ที่ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยการเพิ่ม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้สมบูรณ์แล้ว นำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาล จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 11 คน ของโรงเรียนโนนสุวรรณแสงวิทยา อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

3.2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม แบบสังเกตมีลักษณะข้อความที่บ่งบอกถึง พฤติกรรมทางสังคม จำนวน 6 ข้อ โดยแยกเป็นรายด้าน โดยเสนอการกำหนดโครงสร้างของแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม ดังนี้

- 1) ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ประกอบด้วย – การมีความมั่นใจ กล้าพูด และกล้าแสดงออก - รู้จักแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - รู้จักการประนีประนอมหรือตัดสินเมื่อเกิดข้อขัดแย้ง
- 2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วย – การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น – ยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม - เก็บของใช้ต่างๆ เมื่อทำงานเสร็จ

3.2.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมด้านการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และแผนการจัดประสบการณ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน เป็นผู้ตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสังเกต พฤติกรรม

3.2.4 นำความคิดเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างระดับพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (Index of item-objective congruence : IOC) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือเป็นเกณฑ์ที่ใช้ได้ ซึ่งการทำวิจัยครั้งนี้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างระดับพฤติกรรมกับจุดประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3.2.5 นำแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมด้านการเป็นผู้นำ/ผู้ตามที่ดี และการทำงานร่วมกับผู้อื่นไปทดลองใช้ ควบคู่กับแผนการจัดประสบการณ์โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาล วิธีการหาค่าความเที่ยงของผู้สังเกต 2 คน โดยเป็น ผู้ช่วยผู้วิจัย 2 คน ใช้ดัชนีความสอดคล้องของผู้สังเกต RAI (Burry-Stock; อ้างถึงใน จตุพร แสงหาญ, 2549) โดยใช้เกณฑ์การตัดสินตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป ซึ่งการทำวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าความเที่ยงของผู้ประเมิน RAI เท่ากับ 0.90

3.3 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 45 นาที โดยมีขั้นตอนและดำเนินการทดลองดังนี้

1) ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองในสัปดาห์แรก ที่ทำการทดลอง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและด้านการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ทำการสังเกต พฤติกรรมด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและด้านการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ก่อนการจัดประสบการณ์

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างตั้งแต่เวลา 10.15 -11.00 น. พร้อมทั้งทำการบันทึกวิดีโอ

3) เมื่อดำเนินการทดลองครบ 2 สัปดาห์ในการจัดประสบการณ์ด้วยแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรม การเล่นเกมพื้นบ้านไทยเสร็จสิ้นแล้วนำวิดีโอมาทำการวิเคราะห์พฤติกรรมทางสังคมทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ 1) ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี 2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น ตามแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นที่บ้านแบบไทย โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคม ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นที่บ้านแบบไทยโดยใช้การทดสอบอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับของวิลคอกสัน (The Wilcoxon signed-ranks test)

4. ผลการวิจัย

4.1 พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นที่บ้านแบบไทย พบว่าเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียน 17.27 ($\bar{X} = 17.27$) และค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน 13.00 ($\bar{X} = 13.00$) แสดงว่าการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่นที่บ้านแบบไทย ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมดีขึ้น

4.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านแบบไทย ผลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยสถิติ The Wilcoxon signed-ranks test พบว่า พฤติกรรมทางสังคม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านแบบไทยของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($Z = -2.988$, $p = .003$) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จากจำนวน 11 คน มีพฤติกรรมทางสังคมหลังจากการจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านแบบไทย สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

5. สรุปและอภิปรายผล

5.1 ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมโดยใช้กิจกรรมการเล่นที่บ้านแบบไทย เด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียน 17.27 ($\bar{X} = 17.27$) และค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน 13.00 ($\bar{X} = 13.00$) แสดงว่าการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่นที่บ้านแบบไทย ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมดีขึ้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การเล่นที่บ้านแบบไทย เป็นกิจกรรมที่เด็กมีโอกาสลงมือกระทำ เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับ Rudolph and Cohen (1984) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการเล่นของเด็กมีลักษณะเป็นการทดลองใช้ความรู้ที่ตนมีอยู่ต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมอื่นๆ โดยอาศัย ความสามารถเฉพาะตัวของเด็กเองเป็นการทดลองปฏิบัติการด้วยตนเองอย่างอิสระ และสนุกสนาน เพลิดเพลิน การเล่นจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นของเด็กเป็นวิธีการแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ ในโลกที่ช่วยให้เด็กได้ทดลองสร้างความสัมพันธ์ของตนเองกับสิ่งแวดล้อม ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ วิธีการปรับตัวเองให้เข้ากับโลก ได้ฝึกฝนทักษะหรือความชำนาญที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตทำให้เด็ก ค้นพบตัวเองที่ละน้อยและมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง หรือจะกล่าวได้อย่างสรุปว่า การเล่นของเด็กคือ วิธีการศึกษาของเด็กที่ได้รับการจัดระบบโดยธรรมชาติ และสอดคล้องกับทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) ที่กล่าวถึงพื้นฐานการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนต้องเน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning) และการเรียนรู้ดังกล่าว จะต้องจัดให้เด็กได้จัดกระทำกับวัตถุ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ความคิดและเหตุการณ์ จนกระทั่งสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Hohmann & Weikart 1995 อ้างถึงใน พัทธี ผลโยธิน, วรรณพ รักสกุลไทย, กาญจนา คงสวัสดิ์, ภาวิณี แสนทวีสุข, นฤมล เนียมหอม, และศิริประภา พงศ์ไทย, 2543) จากที่นักการศึกษากล่าวไว้ พอสรุปได้ว่า พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย จะมีการพัฒนาจนเกิดการเรียนรู้ได้ ก็ต่อเมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งกับเด็กผู้ใหญ่ และสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กนั้น เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับเด็ก เพื่อสร้างการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ทั้งนี้เพราะพัฒนาการทางสังคมของเด็กวัย 3 – 6 ปี เป็นวัยที่เด็กเริ่มสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง สามารถแสดงความรู้สึกและพฤติกรรมที่เหมาะสมในสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ สามารถพัฒนาความร่วมมือ และการเรียนรู้

ในการเข้าสังคม ดังนั้น พฤติกรรมทางสังคมจึงควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับเด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัย ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) ที่เน้นการเรียนรู้การควบคุมตนเอง และการควบคุมพฤติกรรมโดยใช้การเรียนรู้จากสังคมซึ่งเกิดจากพฤติกรรมบุคคลนั้นมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลนั้น (Person) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยอื่น ๆ เช่น วีระพงษ์ บุญประจักษ์ (2545) ทำวิจัยเรื่องการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ผลของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ณัฐวุฒิ สังข์ทอง, พัทธ์ชัย จันทร์เจริญ, บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร, และ นุชฤดี รุ่ยใหม่ (2554) ที่ศึกษาการใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือเด็กปฐมวัยอายุ 4 -5 ปี ที่กำลังในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว เปรียบเทียบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แผนจัดกิจกรรม การเล่นเกมพื้นบ้านของไทยจำนวน 10 แผน และแบบประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาดำเนินการทดลองเป็นเวลา 7 สัปดาห์ โดยผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทย มีทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นสูงขึ้นในทุกรายด้าน และมีทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยาณี อินต๊ะสิน (2550) ศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กก้อทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กก้อทิสติกเพศชาย ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ว่าเป็นเด็กก้อทิสติก มีความบกพร่องในด้านสังคม หลังจากการทดลองพบว่า ทักษะทางสังคมของเด็กก้อทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่นในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับที่ดีและสูงขึ้น สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเล่นสามารถใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ และยังสอดคล้องกับ Gronlund (1959) กล่าวว่า กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ได้แก่ ร่วมทำกิจกรรมกับ เพื่อน เด็กจะได้สร้างความสัมพันธ์เรียนรู้ บทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติตนอย่างไร เมื่อเด็กต้องอยู่ร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุข ซึ่งทำให้เด็กมีประสบการณ์ทางสังคมเพิ่มขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อเด็กให้มีพฤติกรรมทางสังคมที่สูงขึ้น

5.2 จากการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทยของเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ขวบ ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนโนนสุวรรณ แสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 11 คน เป็นชาย 8 หญิง 3 จากการวิเคราะห์โดยสถิติ The Wilcoxon signed-ranks test ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ 0.05 พบว่า พฤติกรรมทางสังคมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นของเด็กไทยของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($Z = -2.988, p = .003$) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จากจำนวน 11 คน มีพฤติกรรมทางสังคมหลังจากการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เด็ก ๆ ได้ทำอุปกรณ์เครื่องเล่นด้วยตนเอง มีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ได้เล่นกับเพื่อนๆ อย่างมีความสุขสนองต่อธรรมชาติของเด็ก เมื่อเด็ก ๆ รู้สึกมีความสุข มีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เขาให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม รับฟัง รับผิดชอบต่อความคิดเห็นข้อเสนอแนะข้อแนะนำที่ครูและเพื่อนๆ แนะนำ สอดคล้องกับการศึกษาของ ณวิ บุญทูล (2557) ที่ได้ศึกษาผลการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน พบว่า พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 ดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน มีค่าเท่ากับ 0.7629 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 76.29 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเรือน ดวงศรีแก้ว (2558) ศึกษาระดับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด ประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นของเด็กไทย เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นของเด็กไทยมีพฤติกรรมทางสังคมในระดับดี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และอยู่ในระดับพอใช้จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นของเด็กไทยที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมหลังได้รับการจัด ประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งผลวิจัยของ อริสา โสคำภา (2551) การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นนิทานอีสปประกอบการใช้ สถานการณ์จำลอง เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ พบว่าในแต่ละช่วงสัปดาห์ เด็กมีพฤติกรรมทางสังคม โดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดกิจกรรมเล่นนิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นกิจกรรมที่เด็กมีโอกาสลงมือกระทำ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พลาติ หมดเต๊ะ (2557) ได้ทำการศึกษาถึงผลการฝึก การการเล่นพื้นบ้านที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เมื่อทำการเปรียบเทียบสมรรถภาพทาง กลไกของเด็กปฐมวัยก่อนและ หลังการฝึกกิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน จะพบว่าเด็กมีสมรรถภาพทางกลไกพัฒนาดีขึ้น เช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องการเล่นพื้นบ้าน ที่พบว่าภายหลังการใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน เด็กปฐมวัยชายและหญิง มีค่าคะแนนอยู่ในเกณฑ์ ระดับดี ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน ไทย สามารถพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กได้เป็นอย่างดี หากครูปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลทำให้เด็กปฐมวัยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคม ทั้ง 2 ด้าน คือความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องและสนใจพฤติกรรมทางสังคมสามารถศึกษาและนำมาเป็นแนวทางหนึ่งในการจัด กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทยเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการประสบการณ์ให้กับเด็ก ปฐมวัย สอดคล้องกับช่วงอายุและความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี ข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่น พื้นบ้านไทยครั้งนี้พบว่า เด็ก ๆ มีความสนใจกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมมาก จึงขาดสมาธิในการฟัง คุณครูจำเป็นต้อง มีข้อตกลงและวิธีการเก็บเด็กเป็นอย่างดี จึงจะทำให้กิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และปลอดภัยจากอุบัติเหตุที่อาจจะ เกิดขึ้นในระหว่างการจัดกิจกรรมได้ และการออกแบบการเล่นเป็นกลุ่มเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำผู้ตาม เด็กๆ จะทำได้ดีถ้าหากครู ได้ฝึกฝนบ่อย ๆ และใจเย็น รอคอย ให้โอกาสเด็กๆ ได้ใช้เวลาจนกว่าจะสามารถตกลงกันได้

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 การจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านแบบไทยในวัยแรกเกิดๆ คุณครูต้องให้คำแนะนำและชี้แนะอย่าง ใกล้ชิด เด็กเล็กอาจต้องได้รับการฝึกฝนเกี่ยวกับวินัยในการใช้เครื่องมือในการทำเครื่องเล่น และการทำกิจกรรมแบบกลุ่มยังไม่ สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ ครูควรให้แรงเสริมให้เด็กสามารถแสดงออกให้แตกต่างและแปลกใหม่ได้ดียิ่งขึ้น

6.1.2 การจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทย ควรเชิญวิทยากรท้องถิ่นที่เป็นผู้รู้ในเรื่องการจัดทำอุปกรณ์ เครื่องเล่นพื้นบ้านไทยช่วยชี้แนะทั้งก่อนทดลองและขณะทำกิจกรรมประดิษฐ์เครื่องเล่นด้วยจะช่วยให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมาย ได้ดีขึ้น

6.1.3 การจัดกิจกรรม ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน ในด้านต่างๆ ครูควรจัดกิจกรรมให้มีความ หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาค้นหาตัวเอง เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษาถึงผลของการใช้การเล่นพื้นบ้านแบบไทยที่มีต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านอื่นๆ เช่น ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา

6.2.2 ควรมีการศึกษาถึงผลของการใช้การเล่นพื้นบ้านแบบไทยที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดย

6.2.3 ควรมีการส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมโดยใช้กิจกรรมอื่นที่นอกเหนือจากการเล่นพื้นบ้านแบบไทย เช่น การใช้สถานการณ์จำลอง เกมกลางแจ้ง การเล่นน้ำเล่นทราย เป็นต้น

7. รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยาณี อินต๊ะสิน. (2550). การศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กก้ออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบการเล่นเกม (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ฉวี บุญทูล. (2557). ผลการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- ณัฐวุฒิ สังข์ทอง, พัทธกษ จันทรเจริญ, บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร, และนุชฤดี รุ่ยใหม่. (2554). การใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือ (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ทิพวรรณ คันธา. (2542). การเล่นพื้นบ้านของเด็กภาคอีสาน. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- บุญเรือน ดวงศรีแก้ว. (2558). ผลการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นของเด็กไทยที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- ปัทมา ศุภกานิต. (2545). การศึกษาพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กิตติศักดิ์ เมฆปั้น, สมศักดิ์ ปัญหา, กนกกาญจน์ เล็กประยูร, นววรรณ หงส์โต, และสุรียรัตน์ ทวีวรรณ. (2557). การสอนโดยใช้การเล่นพื้นบ้าน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การสื่อความหมายภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตลอออุทิศ (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พัชรี ผลโยธิน, วรนาท รักสกุลไทย, กาญจนา คงสวัสดิ์, ภาวณิ แสตนวิสุทธิ, นฤมล เนียมหอม, และศิริประภา พงศ์ไทย. (2543). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทยตามแนวคิดไฮสโคป. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง.
- พาลาตี หมดเต๊ะ. (2557). ผลของการฝึกการเล่นพื้นบ้านที่มีต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- วัฒนา บุญญฤทธิ์. (2536). การเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- วีระพงษ์ บุญประจักษ์. (2545). การจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- สาโรจน์ มีวงษ์สม. (2541). การเล่นพื้นบ้านของเด็กไทย 4 ภาค. กรุงเทพฯ: เอส.ที.พี.เวิลด์ มีเดีย.
- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2553). การวัดและประเมินแนวใหม่เด็กปฐมวัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2549). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อมรา กล้าเจริญ. (2553). *เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อริสา โสคำภา. (2551). *พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

อุบลรัตน์ เฟื่องสกลิต. (2546). *จิตวิทยาพัฒนาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภาษาอังกฤษ

Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change. *Psychological Review*, 84(2), 191.

Gronlund, N. E. (1959). *Sociometry in the Classroom*. New York: Harper & Brothers.

Rudolph, M. & Cohen, D. H. (1984). *Kindergarten and Early Schooling*. New York: New Jersey, Prentice Hall.